

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO XXXIII (27).

Štev. (No.) 5

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

31. januarja 1974

Problem le ni tako enostaven

Nad vsemi narodi Jugoslavije vlada že skoraj 30 let komunistična partija Jugoslavije. Njen totalitarni, enostrankarski, diktatorski režim drži trdo vkleknjene vse te narode v verige neživljenjskih in nesodobnih teorij marksizma. Temeljne človeške pravice so zatirane, svobodno rast in napredek narodov preprečuje partija, ki tudi edina usmerja in nadzoruje delovanje uprave, zakonodaje in sodne oblasti.

Vsi narodi, ki živijo v Jugoslaviji imajo že blizu četrto stoletja svoje politične emigracije, ki živijo po vseh državah zapadnega sveta tako v Evropi kot v obeh Amerikah in v Avstraliji. Naravno in idealno bi bilo, da bi se politična predstavništva emigracij teh narodov povezala za skupni cilj: zrušitev komunistične diktature v Jugoslaviji. Četudi ta naloga ni lahka, bi taka povezava političnih emigracij bila resnično nevaren nasprotnik vladajočemu režimu v Jugoslaviji, obenem pa bi bila temelj medsebojnega pomirjenja teh narodov, ki naj bi v svobodi odločali o svoji nadaljni usodi.

Ob stvarnem ocenjevanju dejanskega stanja pa moramo priznati, da do take povezave za ta skupni cilj doslej ni prišlo. Pozitivni poskus v to smer je diskusija o demokratični alternativi, katere gonilna sila je Vane Ivanović in njeni začetki segajo v leto 1963, ko se je zbrala v Stanetu skupina politikov v kateri so bili tako Slovenci kakor tudi Hrvatje in Srbi in ki so dobili ime „Londonska skupina“.

Glavni vzrok, da do skupnega nastopa političnih emigracij narodov iz Jugoslavije ne more priti je v tem, da niti pri Hrvatih, niti pri Srbih doslej ni uspelo formirati enotnega hrvaškega in enotnega srbskega predstavništva v svetu. Izjema smo Slovenci, ki imamo svoj Narodni odbor, v katerem so združene vse demokratične stranke Slovenije in ga priznava večina Slovencev v svetu. Ker ravno od hrvaške emigracije padajo očitki, da Slovenci nečemo sodelovati z Hrvati odnosno da smo do njih nerazpoloženi je prav, če v glavnih potezih prikažemo stanje v hrvaški emigraciji. Ta je namreč razdeljena v več skupin, ki si med seboj nasprotujejo in so pogledi teh skupin tako različni, da so vsi poskusi za ustvaritev enotnega predstavništva hrvaške emigracije ostali doslej brez uspeha.

Ni dvoma, da je ena najbolj znanih osebnosti med hrvaško emigracijo dr. Juraj Krnjević, ki je po smrti dr. Mačka postal predsednik hrvaške seljaške stranke — HSS. Dr. Krnjević stoji na stališču, da je HSS, po svoji tradiciji in pomenu edina predstavnica hrvaškega naroda v svetu. Dr. Krnjević, ki je bil emigrant že pred drugo svetovno vojno, med drugo svetovno vojno pa podpredsednik jugoslovanske vlade v begunstvu, odklanja vsako sodelovanje s tistimi hrvaškimi emigranti, ki proslavljajo 10. april 1941, ko je bila s pomočjo Hitlerja in Mussolinija vzpostavljena Paveličeva Nezavisna hrvaška država. S tem dr. Krnjević odklanja sodelovanje z vsemi hrvaškimi emigranti, ki so bili v neposredni ali posredni zvezi s Paveličevim ustaškim pokretom. Dr. Krnjević tudi dosledno odklanja sodelovanje s tistimi Hrvati, ki hočejo vzpostaviti hrvaško državo s podporo in pod okriljem Sovjetske zveze. Dr. Krnjević nastopa proti komunističnemu režimu Jugoslavije in se razlikuje od ostalih hrvaških skupin, ki ne nastopajo proti celotni jugoslovanski partiji, ampak se omejujejo na boj proti „srbo-komunizmu“.

Tudi ob kongresu Hrvaške seljaške stranke, ki je bil aprila lanskega leta v Londonu, je dr. Krnjević poudaril, da je HSS „na demokratičen način pooblaščen predstavnik hrvaškega naroda“ in da ima zato „posebne dolžnosti v boju hrvaškega naroda, da se osvobodi suženjstva v katerem je danes in za samostojno, suvereno hrvaško državo, organizirano na temelju svobode, demokracije in socialne enakosti.“

Drugi del hrvaške emigracije, o kateri trdijo, da je številnejša od pristašev HSS, pa sestavljajo v glavnem pristaši Paveličevega ustaškega pokreta, ki je uvedel v Nezavisni Hrvaški državi leta 1941 ustaški totalitarni režim.

Te številne skupine, katerih znatni del je v Argentini, delujejo pa tudi v drugih državah zapadnega sveta, se do danes niso mogle zediniti na skupno predstavništvo. Med njimi je prišlo, zlasti v Argentini, do hudih medsebojnih nastopov, ki so imeli odmev med Hrvati tudi v drugih državah. Bilo je več poskusov, da bi se te skupine povezale v skupni krovni ustanovi, pa so ostali brez uspeha. Tako je propadel poskus ustanovitve Hrvaškega Narodnega odbora leta 1948. Dr. Pavelič je zato ustanovil Hrvaško državotvorno stranko (I. 1950), ki naj bi povezala pristaše ustaškega pokreta. Ker ni uspel, je dr. Pavelič osnoval Hrvatski osvobodilni pokret — HOP (I. 1956), kateremu je sam predsedoval. Zaželenega uspeha ni bilo. Istega leta je dr. Pavelič imenoval za svojega naslednika dr. Heferja „da postane naslednik Suverena Nezavisne hrvaške države“. Po smrti dr. Paveliča je nastal v HOP-u razkol, tako da sta nastali dve skupini. „Legalni“ je načeloval dr. Hefer (umrl v Buenos Airesu oktobra 1973); opoziciionalno pa vodi dr. Vrančič, ki je ustanovil odbor za reorganizacijo HOP-a, kar je dejansko vzporedni HOP. Zadnji poskus povezave pa je bil novembra leta 1973 v Chicagu, kamor je posebni pripravljalni odbor sklical hrvaški Sabor „da bi se dosegla možnost enotnega nastopa celokupne hrvaške emigracije“, kakor je objavil pripravljali odbor za ta Sabor. Udeležili se ga je tudi dr. Vrančič iz Buenos Airesa, toda do skupnega predstavništva najrazličnejših skupin ni prišlo. Nadaljno razpravljanje o tem vprašanju je bilo odloženo za nekaj mesecev.

Pri tem bežnem pogledu na položaj v hrvaški emigraciji vsak lahko pride do spoznanja da je krivičen odtok, da smo Slovenci proti Hrvatim odnosno hrvaškemu narodu in da zlasti Svobodna Slovenija s svojim pisanjem kaže nenaklonjenost Hrvatim.

Resnica je nasprotna. Če do sodelovanja s hrvaško emigracijo ne pride, tega nismo krivi Slovenci, ampak pade odgovornost na Hrvate, ker nimajo med seboj urejenih razmer, in ker ne delajo, zlasti ustaške skupine, v cilju pomirjenja med narodi Jugoslavije.

Slovenci imamo Narodni odbor, ki je ob raznih priložnostih objavil temeljne točke svojega programa. Zadnjikrat v Poslanici, maja 1972, ko je poudaril: „Da je bil in bo naš cilj, vzpostavitev svobodne demokratične vladavine, ki naj nadomesti sedanjo diktaturo komunistične stranke Jugoslavije“. Nato nadaljuje NO v poslanici:

„Slovenski narod je po svobodni odločitvi stopil v državno skupnost s Hrvati in Srbi ter drugimi jugoslovanskimi narodi, ker je smatral to pot za najnaravnejšo in najvarnejšo. Kot suveren narod ima tudi danes in vedno pravico odločati o vstopu ali izstopu Republike Slovenije v vsako zvezo držav ter priznati to pravico vsem narodom, ki Jugoslavijo sestavljajo.“

Prepričani pa smo, da je danes v interesu ne le slovenskega, ampak tudi drugih narodov in republik Jugoslavije ter da je za ohranitev miru na tem delu Evrope nujno potrebno, da si ohranijo sožitje v skupnosti.

Sele v svobodi in v duhu pomirjenosti bodo narodi in republike mogli s polno odgovornostjo odločati o obstoju skupnosti ali o ustanovitvi samostojnih narodnih držav.“

Tako NO za Slovenijo. Po našem spoznanju so v zmoti tisti Hrvati in vsi, ki mislijo, da bo sam razpad Jugoslavije prinesel narodom in v njej živijo svobodo in samostojne države. Problem le ni tako enostaven.

Kako je s partijskim uspehom?

RESNICA O DELAVCIH IN MLADINI

Kot „Dokazilo zaupanja delavcev v našo ZKJ“ so v Jugoslaviji oznanili dejstvo, da je v preteklem letu naraslo članstvo Zveze komunistov Jugoslavije. Številke, ki so jih objavili na seji delovne skupine komisije predsedstva partije, ki je zasedala 9. januarja v Beogradu so na prvi pogled sicer uspešne. A razne okolnosti teh številk mečejo dvom tako na „uspeh“, kot na „zaupanje“, ki naj bi ga te številke izražale.

Partijski časopisje, kljub temu da se je o seji na dolgo razpisalo in analiziralo posamezna poročila, ni objavilo točnejših podatkov, kakor sicer nikdar niso javnosti dosegljive statistike glede članstva ZK. Tudi je zanimivo, da se podatki, objavljeni sredi januarja, nanašajo le na prvih 9 mesecev leta 1973. Po teh podatkih je bilo v omejenem obdobju sprejetih v Zvezo komunistov 64.000 novih članov. Poroceno naj bi ta prtok sestavljala tretjina delavcev, 70 odstotkov novih članov pa naj bi tvorila mladina.

Na seji so ta uspeh pripisovali izvajanju navodil 21 seje predsedstva ZKJ in pa „pismu“, ki ga je Tito naslovil na partijo sredi leta 1972. Vendar uspeh ni tolikšen, kot je partija sama pričakovala, saj je bilo na isti seji slišati, da „smo pri spreminjanju socialno-razredne sestave Zveze komunistov storili šele prve korake in nas pravo delo še čaka.“

V čem je to „spreminjanje socialno-razredne sestave“ se kaj hitro vidi, če pogledamo malo dalj v poročila in vidimo naslednje ugotovitve: „Prav tako tudi prvič po vojni med tistimi, ki so bili izključeni iz zveze, ne prevladujejo delavci, marveč je med izključenimi delavcev čedalje manj.“ Ko se je partija znašla sredi leta 1972 v tako obupnem položaju, da se je vsa njena struktura podirala, je zaigrala na „delavsko struno“. Poldrugoletno delo, pritisk, ponujanje ugodnosti, ki jih nedvomno nudi včlanjenje v ZK, je rodilo kaj pičel uspeh 64.000 novih članov, katerih je le tretjina delavcev.

Ta številka pa tudi ne more zakrivati (saj partija sama navaja dejstvo) neuspeha, ki ga ZK stalno doživlja v nezanimanju lastnih članov, nedelavnosti partijskih aktivov. Saj je bilo na omenjeni seji tudi govora, „da partijske organizacije številnih velikih delovnih kolektivov, ki zajemajo večino delavskega razreda, le redkokdaj ali že dolgo skoraj sploh ne sprejemajo novih članov.“

En in drug problem, ki partijo tare, namreč nezanimanje in mladina, kaj nazorno prikaže primer mariborske tekstilne tovarne, ki smo ga pred kratkim zasledili. V obratu 4700 delavcev je le 235 članov ZK; od 17 mladih jih je le 87 včlanjenih. In kot je dejala sekretarka tovarniškega aktivna partije, Marija Pušnik, neradi sprejemajo v partijo mlade člane, ker se „bojimo mladine in njene zdrave kritičnosti.“

Napihnjene številke naj bi prikazale uspeh, ki ga partija nikdar ni, in tudi nikdar ne bo mogla doseči.

JUGOSLOVANSKA MORNARICA

ZA OPORO SOVJETSKI V SREDOZEMLJU

Vzporedno z naraščanjem sovjetske pomorske sile v Sredozemlju, ki se je začelo zlasti med šestdesetno arabsko-izraelsko vojno leta 1967 in se naraslo v zadnji oktobrski arabsko-izraelski vojni, je tudi komunistična Jugoslavija okrepila svojo vojno mornarico v Jadranu, da bi mogla služiti sovjetski vojni mornarici kakor koli v slučajni konflikta z ameriško šesto floto, ki se zadržuje v Sredozemlju. Jugoslovanska vojna mornarica naj bi imela med drugim nalogo preprečevati ameriškim pomorskim silam sleherni vstop v Jadran in nuditi manjšim sovjetskim morskim enotam zaščito, če bi se morale

Contra la muralla de desconfianza e incomprensión

La opinión pública es todavía silenciada en la Unión Soviética, „e incluso yo diría que la situación ha empeorado“, afirma el físico disidente soviético Andrei Sakharov en una entrevista.

„El poder de la policía soviética de Seguridad (KGB) aumenta, y el control de los ciudadanos soviéticos en contacto con el mundo exterior se hace cada vez más estricto“, añade en sus declaraciones a la „Tribune de Gêneve“.

En comentarios acerca del libro „Archipiélago Gulag“, de su compatriota disidente Alexander Solzhenitsyn, Sakharov declara que su lectura „es indispensable para cualquiera que desee formarse una opinión independiente“.

El científico afirma que pocos conocen el sufrimiento descrito en las páginas del libro, y añade:

„La negativa o la incapacidad de los intelectuales de Occidente para comprender (nuestra situación) ha sido una de las causas de nuestra tragedia. Esta misma incomprensión podría convertirse en un grave peligro para Occidente si éste cae en las trampas del extremismo político izquierdista.“

„Para nuestro pueblo no es menos importante el conocimiento de nuestra historia reciente. El impacto moral y espiritual de los hechos expuestos en el „Archipiélago Gulag“ ha de ser enorme, y sin duda lo será... Desearía que el libro encuentre muchos lectores en Occidente y también en la Unión Soviética, y se convierta así en la roca que, lanzada como catapulta rompa la muralla de desconfianza e incomprensión erigida por las mentiras, la maldad, la cobardía y la estupidez.“

„Esta roca ha sido lanzada ahora por una mano segura y poderosa“.

Brali smo

„TOVARISI UREDNIKI, ČUTIM SE DRUGORAZREDNEGA“

V prvi letošnji številki ljubljanske „Družine“ je pod gornjim naslovom v zaglavju „Odmevi-Predlogi“ bilo objavljeno pismo, ki ga v celoti ponatiskujemo. Pismo se glasi:

Zanimalo me je, kakšen program nam je RTV pripravila za božič. Ogladal sem si DELO-RTV: torej, 25. decembra. Program je bil tak kot vsak tork. Nič posebnega. Nato pa sem na levi strani ob torkovem programu našel tole (poštural podpisani): Marksizem VI, petek TV 18.35.

Ta oddaja skuša osvetliti probleme človekove ustvarjalnosti in njene družbene vloge. Slišali bomo osnovne pojme marksistične antropologije, ustvarjalnega značaja dela, umetniškega ustvarjanja. Omenjen je tudi represivni značaj nekaterih oblik odtujevanja, še posebej religioznega. Posebna pozornost je v tej oddaji posvečena vlogi osvobajanja in karakterju ustvarjalnega dela.

Ob tem se mi porajajo nekatera vprašanja.

1. Ob odprtem pismu naših škofov ste večkrat pisali o začudenju, ki so ga pokazali naši javni zastopniki, kako da se pri nas verniki morejo čutiti kot drugorazredni občani, in zagotavljali, da se kaj takega ne more dogajati.

2. Zgodovina potrjuje, da je religioznost (kot vsaka druga, še tako dobra stvar) kdaj bila tudi zlorabljen in da je lahko dobila tudi represivni značaj. Zgodovina pa priča tudi, da se je prav to dogajalo tudi z ateizmom, s takšnim, ki je zlorabljal ime marksizma.

3. Zato pričakujem, da bo naša (NAŠA, vseh nas, ne samo ateistov) RTV kdaj uvrstila v svoj program tudi predavanje ali karkoli podobnega kakšnega našega strokovnjaka o represivnih značajih nekaterih ateizmov. Še bolj bom pa vesel, če bo spregovorila rajši pozitivno: kaj morejo prispevati nekateri ateizmi k prizadevanju za boljše družbo, in katere so tiste neizrekljive koristi, ki jih družbeni razvoj ima od (prave) religioznosti, ki človeka varuje pred — odtujevanjem.

Dokler tega ne bom dočakal, se bom kot veren občan imel za drugorazrednega. O ateizmu slišimo lahko na RTV samo pohvalne reči, o religioznosti sploh, kadar jo je treba povezati z odtujevanjem, represivnostjo, itd.

Če boste torej še kdaj pisali o problemu drugorazrednosti, imate tukaj en jasno reklarirani izvod občana, ki se čuti drugorazrednega. Bojim se, da nisem sam.

Miha Žužek, Ljubljana

častnikov. Jugoslovanska flota pa sestoji iz pet podmornic (945—1068 ton), ki so jih zgradili v ladjedelnici v Pulju v Istri. Poleg teh ima 14 patrolnih čolnov (350 ton), 40 čistilcev min, en minometalec, 30 izkrcevalnih čolnov in 19 različnih pomožnih ladij.

Najvažnejše emote mornarice pa so raketni in torpedni čolni, ki jih je 110. Deset hitrih raketnih čolnov, oboroženih vsak s štirimi raketami SSM Styx, so kupili v ZSSR. Sovjetskega izvora je tudi 13 motornih torpednih čolnov tipa Sersen, vsak po 150 ton. Petdeset drugih motornih torpednih čolnov so tipa Higgins, medtem ko so 30 motornih torpednih čolnov zgradili v domačih ladjedelnicah. Trenutno gradijo še štiri motorne torpedne čolne tipa Spica II, po 230 ton. V mornarico spada tudi brigada pomorske pehote, ki šteje 8000 moških in razpolaga s 25 obrežnimi topovi.

TRI „OBRAMBNE“ CONE

Jugoslovansko pomorsko vrhovno poveljstvo se je odločilo „braniti“ dalmatinsko obalo z mornarico, ne s suhozemsko vojsko. Ta jugoslovanska obrambna strategija temelji na treh različnih conah.

Prvo cono predstavlja visoko morje, se pravi ves Jadran in celotno področje Jonskega morja in jo imenujejo „prva obramba“. V tej coni namerava jugoslovanska mornarica napasti sovražnika s podmornicami skupno z jugoslovansko zračno silo. Za okrepitev obrambe te „prve cone“ gradijo doma trenutno še dve podmornici in izpopolnjujejo že obstoječa podzemna pristanišča, delavnice, skladišča in druge objekte, predvsem v Boki Kotorski, Šibeniku, Bakru in na otoku Visu.

Druga cona zavzema neposredno jugoslovansko obrežno vodovje. Tu namerava mornarica uporabljati raketne čolne, oborožene s Styx raketami, obenem z motornimi torpednimi čolni, ki naj jih podpira letalstvo in obrežno topništvo. Trenutno sta za okrepitev obrambe

(Sledi na 2. str.)

SESTAV

Trenutno jugoslovanska vojna mornarica šteje 27.000 moških, vključno 2500

LOČITEV ARABCEV IN IZRAELCEV OB SUEŠKEM PREKOPU

Izraelska vojska se je minuli petek začela umikati z zahodnega brega sueškega prekopa, kjer je držala obkoljeno mesto Suez vse od 30. oktobra lanskega leta. Umik nadzorujejo sile ZN, ki se bodo razporedile na vzhodnem bregu sueškega prekopa, med izraelsko in egipčansko vojsko, za ves čas do sklenitve in podpisa končne mirovne pogodbe.

Vojaška sila ZN je sestavljena iz finskega bataljona ter švedske in indonezijske kompanije, tako da skupaj štejejo ok. 900 mož.

Glavni stan vojne sile ZN bo nastanjen na kilometru 101, v šotoru, v katerem sta Egipt in Izrael podpisala pogodbo o razhodu svojih vojaških enot.

Zaradi izraelske obkolitve mesta Sueza, je bil ta kraj vse od konca oktobrske vojne odrezan od ostalega Egipta ter je izraelska vojska dovolila voziti v mesto samo najpotrebnejšo hrano za prebivalstvo. Od minulega torka naprej je Egipt s Suezom spet vzpostavil normalne prometne zveze. Prej so morali očistiti cesto morebitnih min.

Izraelski umik z zahodnega brega sueškega prekopa bo predvidoma končan 21. februarja t. l. Zatem se bodo Izraelci začeli umikati na položaje blizu prelazov Mitla in Goddi, okrog 10 kilometrov vzhodno od sueškega prekopa, v sinajski puščavi. Ta premik predvidoma končan 5. marca t. l.

Na praznem prostoru med obema vojskama bodo razporejene sile ZN za nadzorstvo premirja in za preprečitev morebitnih spopadov.

Kam meri ameriška politika do Bližnjega vzhoda v bližnji bodočnosti, kažejo poročila iz „zanesljivih ameriških virov“, ki pravijo, da je Izrael v zadnji oktobrski vojni spoznal svojo ranljivost. Izrael da je mogel zmagovati samo zaradi dnevnih ameriških pošilk orožja, in ko se neka država znajde nezmožna sama uničiti sovražnika, mora eventuelno priznati, da se nahaja na strateško mrtvi točki. Zato je Izrael prilagodil svoje strateško mišljenje tej stvarnosti in prestavil pristal na predloge, ki jih je prinesel s seboj ameriški zunanji minister Kissinger, pravijo isti „zanesljivi viri“.

Nižje petrolejske cene?

SPORI MED ARABCI

Saudijska Arabija je prva arabska petrolejska država, ki začenja javno priznavati, da je Arabci pri določanju novih cen petroleju vodilo politično sovražstvo do Izraela in Zahoda, ne pa gospodarska preračunljivost odn. koristi arabskega prebivalstva.

Saudijski petrolejski minister Yamani je namreč ob svojem obisku v Tokiju v veliko zadovoljstvo Japoncev in Zahodne Evrope izjavil, da bo kralj Fejsal „napravil zelo važne korake za znižanje sedanjih petrolejskih cen.“

Yamani je v Tokiju sicer izjavil, da smatra Saudijska Arabija sedanje

visoke cene za „poštene in primerne“, da pa je saudijska vlada zaskrbljena zaradi težav, ki jih morejo povzročiti svetovnemu gospodarstvu tako visoke petrolejske cene. Saudijska Arabija da „čuti odgovornost do mednarodne skupnosti.“

Alžirski industrijski minister Abdesalaam pa je v Tokiju nasprotno izjavil, da se ne strinja s Fejsalovo petrolejsko politiko.

Saudijska Arabija je bila tudi prva arabska petrolejska država, ki je z Japonsko sklenila pogodbo za nakup 500 tisoč ton cimenta in 16.000 ton plastičnih

skimi strojnici in drugim lahkim orožjem.

Kakor je možno izluščiti iz izjav Titovega vice-admirala Mamule, se jugoslovanska komunistična partija name-rava znova poslužiti taktike gverilske vojske, ki jo v komunistični Jugoslaviji danes nazivajo „taktika majhne vojne“. V tem smislu so se tudi odigrali skupni pomorski, suhozemski in zračni manevri jugoslovanske vojske oktobra 1972 pod geslom „Podgora 72“, ko je Titova komunistična vojska „nudila odpor sovražniku, ki se je izkazal na 150 kilometrov dolgi fronti na dalmatinski obali.“

Ker bodo, če in kadar se bodo za to odločili, sovjeti zasedli komunistično Jugoslavijo po suhem, iz Madžarske, Romunije in Bolgarije, je po logičnem sklepanju jugoslovanska komunistična pomorska „obramba“ naperjena proti svobodnemu svetu, proti Zahodni Evropi.

Mednarodni teden

GRČIJA je obsodila na smrt dva arabska terorista, ki sta lansko leto na atenskem letališču izvršila teroristični napad. Poročila pravijo, da je Grčija pripravljena oba obsojenca izpustiti, če ji palestinska gverilska organizacija obljubi, da ne bo več napadala Grčije. In nedolžne žrtve, ki jih je doletela smrt na atenskem letališču, se sprašujejo vestni Grki.

GRAL JURIJ GRIVAS, vodja ciprske gverile, ki se je borila za priključitev otoka h Grčiji, je umrl v Nicosiji v 75. letu starosti, zadet od kapi. Grivas se je septembra 1971 vrnil iz Grčije na Ciper, da nadaljuje boj proti sedanjemu predsedniku Makariusu. Grivas je bil veteran bojev proti nemškim nacistom in grškim komunistom.

ANGLIJI grozi samo dva-ali enodnevni delavniki, če bodo britanski rudarji stopili v stavko, ki jo pripravljajo za letošnji februar. Nad 70 odstotkov britanske industrije je odvisno od redne dobave premoga.

SOVJETI so začeli preganjati Solženicina tudi z lepaki, ki jih partija postavlja po Moskvi proti pisatelju. Na emem od lepakov v verzih označujejo Solženicina za izdajalca ter so ga nalepili na Gorkijevi cesti, nekaj minut hoda od Solženicinovega stanovanja.

SKUPINA JAPONSKIH PLEZALCEV iz univerze v Hirošimi je na po-božju Anapurne v Himalaji fotografirala sledove yetija, poročajo iz Hirošime. Odtisi šap v snegu kažejo štiri velike prste, dolge do 20 centimetrov. Prvič so videli na Himalaji odtise yetijevih šap že leta 1921, pa doslej nikomur še ni bilo možno dokazati, da ta žival obstoja.

nih produktov v zameno za določeno količino petroleja. Prvič se je tako zgodilo, da Saudijska Arabija za petrolej ni hotela dolarjev, temveč surovine.

Na drugi strani pa so Arabci odklonili nasvet Mednarodnega denarnega fonda, naj bi dolarske naložbe, ki jih bodo letos dobili z novimi petrolejskimi cenami, naložili v fond za pomoč razvijajočim se deželam. Dasi so se doslej smatrali za nerazvite dežele in tvorile jedro tkm. tretjega sveta, ki ga je skušal dolga leta voditi jugoslovanski komunistični diktator Tito, arabske petrolejske države nočejo svojega denarnega bogastva deliti z drugimi nerazvitimi državami.

Obletnica premirja, ki ga ni

Prva obletnica premirja v Vietnamu 27. t. m. je minila, ne da bi se kdor koli spomnil nanjo. Premirje je namreč le na papirju, medtem ko so se boji nadaljevali v Južnem Vietnamu, komunisti pa so svoje akcije razširili še zlasti na sosednjo Kambodžo.

V minulem letu premirja so po poročilih saigonske vlade komunisti kršili premirje 50.608 krat. Komunisti pa

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Dogodki ob napadu na vojaško postojanko v Azulu, o katerih smo pisali v zadnji številki, so sprožili vrsto posledic, katere so močno pretresle ustaven potek države. Kot smo opisali, je sam predsednik, v obsodbi gverilskega napada, označil kot indirektnega krivca razseženosti ekstremizma v provinci Buenos Aires, tamošnjo vlado. Ta sama omemba je zadoščala, da je prizadeti guverner dr. Oscar Bidegain predstavil svojo in svoje vlade ostavko, katero je provincijska zbornica takoj sprejela.

Ni bil gverilski izpad v Azulu povzročitelj strmoglavljenja Bidegainove vlade. Že dolgo časa se je v političnih krogih govorilo o nesporazumih med zvezno vlado in vodstvom prve (največje, najbolj goste naseljene, gospodarsko najmočnejše) argentinske province. Provincijska vlada je bila mnogokrat označena za levičarsko in sodbe o komunistični infiltriranosti so bile na dnevnem redu. Bil je tudi viden nesporazum med guvernerjem dr. Bidegainom in podguvernerjem. Ta zadnji, Victorio Calabró, je iz sindikalnih vrst, bolj konkretno kovinarskega sindikata, ki je znan po svoji pravovernosti in vdanosti Peronu.

Kot se je prav govorilo o možni zvezni intervenciji v provinci Buenos Aires, tako so politični opazovalci imeli za dejstvo poseg zvezne vlade v provinco. V takem ozračju sta se v sredo 23. sestala predsednik države general Perón in vodja radikalne stranke dr. Balbín. Kot so nožneje izjavili opazovalci, se je dr. Balbín, katerega stranka je tudi v provinci Buenos Aires druga politična sila, postavil proti zveznemu posegu v notranje politično življenje Buenos Airesa. V tem primeru, naj bi izjavil Peronu, bi bila radikalna stranka v provinci prisiljena stopiti v strogo opozicijo proti vladi zveznega komisarja, ki bi bil imenovan. Balbinov poseg je dosegel, da je zvezna vlada prepustila razvoj političnim silam province. Tu je poslanska in senatna zbornica sprejela Bidegainov odstop, nakar je prevzel vodstvo vlade podguverner Victorio Calabró, ki naj bi vladal do konca ustavne dobe t. j. do leta 1977. Strmoglavljenje ene najbolj levičarskih provincijskih vlad je zaenkrat zaključilo nesporazum med provinco in državo.

Na drugi strani pa je dogodek v

Azulu tudi pospešil notranji razvoj v provinci Córdoba, ki je tudi izmed takih imenovanih levičarskih. Tu sta se takoj po Peronovem nastopu proti levičarskim elementom združili obe frakciji sicer peronističnih sindikatov. Normalizacija in zedinjenje peronističnega delavstva je postavilo ob stran podguvernerja te province (Atilio López), ki je žel že hude kritike od zvezne vlade in tudi od centralnega peronističnega vodstva. Bistra poteza zveznih peronističnih strategov je tudi izločila iz vodstva provincijskega delavstva transportni sindikat (kateremu podguverner pripada in je v njem imel veliko zaslug). Prav tako napovedujejo da bo do transportisti izločeni iz novega vodstva provincijske CGT, katere kongres bo v kratkem. Tudi v tej provinci je ofenziva proti levici uspela.

Prav tako pa je uspela v samem zveznem parlamentu. Vlada, ki je pred kratkim predstavila osnutek zakonske spremembe o protigverilskem sodišču, je naletela na odpor vse opozicije, pa tudi na odpor v lastnih vrstah. Odpor je slonel na kaj logičnem argumentu: zakonodaja, ki je bila takoj po nastopu peronistične vlade odpravljena kot „represivna in protiljudska“, naj bi sedaj, voljena in branjena po istih poslancih, ponovno stopila v veljavo. Odpor v peronističnem bloku je bil tako jasan, da je štirinajst poslancev, v glavnem iz vrst JP (peronistične mladine), prosilo za avdienco pri Peronu, da bi mu razložili svoje odklonilno stališče do zakona. Perón jim je jasno povedal, da se morajo pokoravati strankini disciplini: „Kdor se ne strinja, naj gre iz stranke ven.“ Posledica: odstopilo je osem poslancev in zakon je bil sprejet (kljub nasprotnemu glasu opozicijskih strank) z dvotretninsko večino.

Celoten politični položaj še ni jasen. Oboroženost obeh nasprotnih sektorjev (levice in desnice) je jasna. Samo v noči med petkom 25. in soboto 26. januarja je po različnih mestih (največ v prestolnici) eksplodiralo 22 bomb, posledica atentatov, katerih žrtv so bili v večini primerov lokalni JP. Mir, ki si ga narod tako želi, je zaenkrat še utopi-ja.

JUGOSLOVANSKI KOM. DIKTATOR TITO je priletel na obisk v New Delhi v Indijo, da bi, kakor zavajajo v Beogradu svetovno javno mnenje, „povezal države tretjega sveta v zvezi s problemi energetske krize“. Medtem pa lažne množice demonstrirajo po indijskih mestih, ne da bi se Tito zmenil zanje in tudi ne za policijske nastope proti njim s strelnim orožjem, ki so spet zahtevali več smrtnih žrtv. Doselej je bilo v demonstracijah ubitih 35 lačnih Indijcev. V nekaterih mestih je policija uvedla policijsko uro.

Vredno je prebrati

ZBORNİK OD 107 DO 192 STRANI

Nemara se še komu degaja kakor meni. Dobim jutraj časopis in prvo kar poiščem je križanka. Ko jo rešim, prekontroliram vreme, nato poiščem, koliko je bilo ropov in sekvistrov in koliko zločincev je policija spravila s poti; nato novice z bojišč — teh nikdar ne manjka! — povrhu pogledam, kaj je novega v politiki, domači in svetovni — in le prerado se dogodi, da zmanjka časa za branje najvažnejšega v vsakem časopisu: to so uvodni članek in še ostali članki leposlovne, socialne, gospodarske vsebine, ki nam hočejo podati sliko in način, kako naj bralci gledajo na označena vprašanja. To se pravi, da sem pozabil posneti smetano s pripravljene hrane. Pa ni treba, da je ravno dnevnik; podobno se nam lahko dogaja pri branju našega tednika Svobodne Slovenije. Poželjivo iščemo novice o osebah, problemih in krajih, ki so nam blizu, radovedno segamo po „alarmantnih“ pisanjih, ki nasičajo našo radovednost in domišljijo, žalibog pa nemalokrat opustimo, ali vsaj odlašamo branje člankov, zlasti uvodnega, ki nas hoče usmerjati k pravilnemu gledanju na dogodke in probleme, ki so za nas aktualni.

Ko leži pred nami debela knjiga Zbornik Svobodne Slovenije, smo v ne-

varnosti, da začnemo z branjem, kakor smo vajeni pri časopisih. V tej 440 strani obsegajoči knjigi velikega formata je kup fotografij. Kdo se bo premagal, da bi jih ne iskal od prve do zadnje strani — in psihološko zanimivo je, da najbolj iščemo in opazujemo tiste, ki so nam najbolj poznane in da najdalje ostanemo pri tisti, kjer smo tudi mi gori. In tako dalje! Vsakdo nato poišče del Zbornika, ki mu je najbolj pri srcu. Planinci uživajo ob branju Skvarčevih in Arkovih opisov borb z gorskimi velikani. Primorci se bodo posebej zanimali za probleme Slovencev v Italiji, mi vsi bomo do dobra spoznali herojsko delo tistih, ki hočejo rešiti slovensko kri na Koroškem, starejši politiki se bodo pomudili pri branju spominov na našega voditelja dr. Korošca, drugi bodo pozorno prebrali poročila o življenju slovenskih izseljencev širom sveta, ta in oni bo znova začutil žalost, ko bo bral besede, ki so v spoštljiv spomin napisane našim možem, ki so dokončali pot zemskega življenja.

Pri vsem tem obilnem in zanimivem branju se nam pa lahko dogodi, da ali pozabimo, ali odlašamo ali pa varnostno opustimo branje najvažnejšega dela Zbornika. Ta 86 strani obsegajoči odelek Zbornika nosi naslov: Razprave,

dokumenti, pričevanja. Pod tem naslovom beremo že leto za letom razprave mož, ki v našem narodnem življenju predstavljajo našo razumniško elito. Letos so v tem delu Zbornika objavljene razprave dr. Milana Komarja, dr. Ljuba Sirca, dr. Ludovika Puša, dr. Celestina Jelenca, dr. Tineta Debeljaka in dr. Otona Ambroža. Dr. Komar, dr. Sirc in dr. Debeljak so vsučiliški profesorji in njim se dostojno pridružita dr. Puš, znani pisatelj in strokovnjak za slovenske kmečke probleme in dr. Ambrož, svetovno priznana avtoriteta za mednarodna politična vprašanja.

Kadar taki možje nekaj napišejo, je vredno prebrati. Znano napisati in dobro premisliti, predno dajo kaj v objavo. Gre za njihov ugled in tega je treba ne le pridobiti, ampak znati tudi ohranjati. So strokovnjaki v tvarini, ki jo obdelavajo.

Dr. Milan Komar poučuje na univerzi filozofske stroke. Tam uči svoje slušatelje pravilno misliti, pravilno sklepati in pravilno delovati in živeti na podlagi logično dognanih zaključkov. Ni lahka njegova učna tvarina in branje njegovih razprav ni za zabavo. Od bralca zahteva pozornosti in volje. V članku, ki nam ga je g. profesor napisal za Zbornik pod naslovom *Osebnost vzi in borba*, se dotakne modernega načina življenja, kjer resnični osebni stiki vedno bolj plahne, kjer se človeška družba vedno bolj mehanizira in racionalizira

in ki končno dovede do modernega kolektivismu, kjer že ni več prostora za komunikacijo src. Kdor bo pazljivo prebral ta članek, bo brez dvoma izprašal svojo vest in dogal, da je del krivde v izginjanju osebnih vezi tudi na nas. Ne mislimo, da je pisan samo za učne ljudi! Vsakdo ga lahko dojame in se z njim okoristi.

Prof. dr. Ljubo Sirc je med Slovence, ki žive izven mej domovine, strokovnjak za stvari, ki se dogajajo doma. Že iz tega, kar je napisal v prejšnjih Zbornikih ga poznamo in vemo, kako so mu rdeči rablji stajali dušo in telo. Napisal je za letošnji Zbornik razpravo iz njegove profesorske stroke, pod naslovom *Protislovja samoupravljanja*, kjer analizira Kardeljevo razpravo o problemih samoupravljanja, ki dajo slutiti, da s samoupravnim sistemom po komunističnem vzorcu nekaj ni v redu. G. profesor se v članku dotakne vseh bolečih točk rdečega samoupravnega sistema in pride do zdravega zaključka, da bi se vprašanje samoupravljanja do dovolj rešiti le, če bi bili sedanji gospodarji dežele pripravljeni delati po zdravi pameti ne pa po zastarelih marksističnih pravilih. Da bi pa to storili, ni upanja.

Dr. Ludovik Puš, ki ga že od doma pozna vsak Slovenec kot prosvetnega delavca, odličnega pevca in skladatelja, vzgojitelja kmečke mladine, pisatelja in strokovnjaka v kmečko-stanov-

skih vprašanjih, kljub letom še vedno živahno deluje za narod, kjerkoli in kakorkoli more. Za Zbornik je napisal zelo zanimiv in poučen članek pod naslovom: *Ameriška demokracija in dolar*. Mi sicer obe dve besedi že poznamo, vendar le od daleč. Dr. Puš pa nam opiše nazorno ameriške volitve in vlogo dolarja za propagando v korist kandidatom za poslance, senatorje in predsednika, kar je že dovelo do konfliktov in dalo denarnim močtem v roke možnost, da odločilno vplivajo na volilne rezultate.

Rajni dr. Celestin Jelenec je bil izredno razgledan mož, ne le v politični stroki, kjer je kot predsednik Socialistične stranke, bil odlični poznavalec slovenskega, jugoslovanskega in evropskega političnega in gospodarskega življenja in je o tem veliko napisal, ampak tudi na vseh drugih poljih, kjer so se obravnavala slovenska vprašanja, saj je bil zaveden narodnjak. Bil je ena živih prič naših preteklosti, ki se je mlajši rod komaj zaveda. Njegovo znanje in do konca življenja bistri spomin nam je ohranil marsikaj iz naše preteklosti, kar bi bilo sicer za vedno pozabljeno. Dr. Jelenec članek opisuje, kako je nastala osvobodilna fronta. Posebno pozornost posveča t.zv. Revolucionarnemu katekizmu, kateremu so slovenski komunisti zvesto sledili. Članek je vreden, da njegovo vsebino vsakdo izmed nas dobro pozna.

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Puccinijeva opera „La Boheme“ je priljubljeno delo in sodi v „železni“ repertoar vsake opere, zato tudi ljubljanska ni izjema. Letošnja uprizoritev pa je še zanimiva: Za vlogo Rudolfa so pripravljeni trije pevci: Rudolf Franel, Rajko Koritnik in Arduino Zamaro, pet jih bo moglo nastopiti v vlogi Marcela (Drago Čuden, Stane Koritnik, Marcel Ostashevski, Samo Smerkolj in Edvard Sršen. Stiri pevci — Drago Čuden, France Javornik, Jaka Jeraša in Anton Prus so našli tudi vlogo Schaunarda; Danilo Merlak, Dragiša Ognjanovič in Ivan Sancin pa Collina. V vlogi Mimi nastopajo Vilma Bukovčeva, Vera Lacičeva, Zlata Ognjanovič in bolgarska sopranistka Ženi Živkova; za vlogo Musette so se pripravile Sonja Hočevarjeva, Zlata Ognjanovičeva in Ana Puserjeva. Dvojno sta zasedeni še obrobni vlogi: Benoit (France Javornik in Ladko Korošec) in Alcandor (Ivo Anžlovar in Dragiša Ognjanovič). Kritiki pa je istočasno zapisali, da kljub obetajoči možni zasedbi premiera ni bila najbolj posrečeno izbrana ter da se je režija gosta Mladena Sabljica okorno gibal v stereotipnih okvirih opernih predstavitev. Orkester, ki mu je dirigiral Ciril Cvetko, je bil tehnično skrbno pripravljen, le Rudolfa — Rajka Koritnika — je mnogokrat prekrival in mu kratil možnost interpretativnega izraza.

NOVA GORICA — V sredi januarja je goriška kulturna skupnost v sodelovanju z goriškimi muzeji pripravila tri razstave, namenjene zlasti širši publiki in pa delavcem: v galeriji Meblo je razstava o Tolminskih puntih, v Gostolu razstava grafik Toneta Kralja, medtem ko je v podjetju za popraviljanje voz in strojev predstavil svoje risbe Vlado Hmeljak. V prostorih Grosista Gorica v Šempetru slednji razstavlja Anton Bernot. V razstavno dejavnost se vključujejo tudi goriške opekarne, kjer pripravljajo za razstave prostore v treh obratih.

LJUBLJANA — Po daljšem času je ljubljansko občinstvo lahko poslušalo ansambel Zagrebških solistov, ki je v času med dvema svojima inozemskima gostovanjema nastopil v petek 11. januarja v veliki dvorani slovenske filharmonije. Izvajali so Corelijev Concerto grosso št. 8 v g-molu, Tartinijev Koncert za violino in godala v D-duru, Jarnovičev Koncertni kvartet v F-duru, Martinujev Sekstet za godala in Bartokove Romunske pleske.

ŠKOFJA LOKA — Eksperimentalno gledališče Oder galerija je uprizorilo v soboto 12. januarja v galeriji na škofjeloškem gradu premiero satirične komedije — muzicala Igorja Tokarja pod naslovom „Vstajenje Jožeta Švejkla“.

PODVELKA — V Podvelki so pred časom ukinili tovarno lepene in se preusmerili v izdelavo neroljivih stekel. Seveda je bilo treba precej čakati, predno je tovarna stekla. Toda 20. decem-

bra je bila nova tovarna le slovesno odprta. V njej dela okrog 200 delavcev, uradno pa je pridružena lesnoindustrijskemu podjetju Slovenj Gradec.

BEGUNJE — Ze svetovno znana tovarna športnega orodja „Elan“ se je lotila še proizvodnje in montaže žičnic in urejanja smučišč. To so sporočili predstavniki tovarne Elan ob otvoritvi žičnice na Krvavec, ki so je izdelala pariška družba Pomagalski. Pomagalski bo seveda pomagal Elanu kot partner; je pa ta francoska družba največji proizvajalec žičnic na svetu.

MURSKA SOBOTA — Ekološka komisija pomurskih občin za varstvo okolja je prišla s prvimi razpravami o oblikovanju celotnega odloka o varstvu okolja. Pomurska skupnost je prva v Sloveniji, ki bo izdelala tak načrt, med tem je tudi predlog, da bi območje termalnih vrelcev zaščitili in proglasili za narodni park.

LJUBLJANA — Nov potres, ki so ga čutili 4. januarja ob 23,27 v Ljubljani predvsem pa v Kranju, Stražišču, Bitnjah in drugih krajih Soraškega polja, je geofizikalni observatorij na Golovcu zabeležil kot potres 3. stopnje. Potresne sunke spremljajo tudi močno bobnenje, vendar škode ta potres ni povzročil.

BLD — Letošnja zimska turistična sezona je dobro obetala, saj so se tuje agencije zelo zanimale za Bled in Bohinj. Sedaj pa se je vse zasukalo drugače. Snega kar noče in noče biti, celo v višjih legah, kot je Pokljuka, ga je premalo. To povzroča precejšnjo škodo gostincem, še večjo pa upravljalcem žičnic, saj so izgubili že poldrugi mesec sezone. Doslej je obisk odpuvedalo že več tujih skupin, ki so ležišča že rezervirali, saj si tuje agencije ne upajo več tvegati, da bi svojim gostom obljubljali sneg, če ga ni.

Umrli so od 6. do 10. januarja

LJUBLJANA: Jernej Stenko up.; Anton Prebil up.; Jože Korošec up.; Marija Marušič (93) up.; Lojze Plečnik bačni up.; Pavel Dremelj delavec; Alojz Nežmah (91) up.; Jospina Megla (90) Viktor Dežela žel. up.; Fani Topčegič; prof. Dr. inž. Vlado Treguhov; Aleksander Javornik novinar; Zdenka Glavač r. Lunder;

RAZNI KRAJI: Vilko Hribar profesor, Celje; Borut Žener, prof. Brestanica; Ivan Japelj, Vnanje Gorice; Marija Hreščak, Košana; Angela Ivanuš, šol. upr. v p. Maribor; Loti Deter r. Domboš, Vrhnika; Jospina Levičnik Kranj; Ivan Alič up. Dobova; Marija Komovec r. Ostanek Planina pri Rakeku; Franc Škrab (72) Kranj; Ivan Novak uč. Mozirje, Ana Rozman r. Žerovnik, Brigita Tekavec, Litija; Polonca Pergar r. Felc, Kranj; Janez Škof mizar, Dobrova; Stanko Prinčič uč. v p., Nova Gorica; Malčka Zdobšek r. Rihar, gostilničarka, Ponikva pri Grobelnem; Marija Sintič (84) Ošterc; Jože Čehner Predoslje; Franc Eših up. Celje; Ana Lešnik up. Golnik; Jože Pogačnik prf. v p. Celje; Herman Hmeljak, šofer, Koper; Stane Kraševac, Bled; Srečko Franko kom. dir. Celje; Minka Rozina, Dobrova; Olga Šobat r. Kokalj, delavka Sostro; Rozka Koritnik r. Strmole, Trbovlje;

Vseuč. prof. dr. Tine Debeljak je na straneh 132 do 173 napisal obširno razpravo o slovenskem narodu, o simbolih njegove narodnosti in državnosti. V razpravi govori najprej o zavesti enotnosti imena in jezika, nato o zavesti prostora in njega obvladanj in borbi za obstoj tekom stoletij.

Posebno obširno poglavje je posvečeno simbolom slovenstva, ki so slovenski grb, slovenska zastava in slovenska narodna himna.

Doslej smo dokončno na jasnem le glede naše zastave. Ko bo izginil z nje rdeči madež, bo zopet slovenska. Glede ostalih dveh simbolov se še veliko piše in govori. Grba, izgleda ne bo težko dokončno določiti, vprašanje naše narodne himne je pa še vedno odprto. Ta, ki jo sedaj pojemo, je le izhod za silo, silno bojovita in krvava, povsem drugačna kot so ostale, ki jih poznamo: hrvaška Lepa naša domovina, češka Kde domov muj, srbsko jugoslovanska Bože pravde, avstrijska cesarska pesem, nemška, angleška — vse so polne veličastnosti in dostikrat mehke sentimentalnosti. Vseučiliški profesor Debeljak stvar pozna bolje kot kdorkoli med nami, pa tudi doma; ljudje, ki so pri virih, bodo težko povedali kaj novega ali boljšega, kot je to, kar beremo v Zborniku.

Publicist dr. Oton Ambrožič, priznani časnikar in politični izvedenec, nam je napisal nad vse zanimivo in poučno razpravo pod naslovom: *Trikotnik Moskva, Peking, Beograd*. V sporu med Mosko in Pekingom skuša jugoslovanski komunizem postaviti se na varno mesto. Odkar je Moskva proglasila jugoslovanske komuniste za „kriovorce“, je vsa leta čutili poskuse Rusov, da bi nastali razcep zacelili, včasih z grožnjami, včasih z obljubami in vpljnostnimi gestami, pravtako tudi jugoslovanski komunisti nečejo popolnoma prekiniti z ruskimi. Izgleda, da ima Peking namen z vso silo podpirati nesoglasje med Jugoslavijo in njenim sovražnikom, česar se i Rusi, i Jugoslovani zavedajo in skušajo ohraniti Jugoslavijo v primerni razdalji od Pekinga. Branje razprave nam odpre poglede v tiste predele mednarodne politike, ki jih mnogokrat ne vidimo, ali pa jih površno poznamo in lahko pridemo do površnih in prenapetih sodb o dogodkih, ki se tičejo tudi naše domovine.

Bodi dovolj tega pisanja. Le to naj še zapišem, da človek, ki bi se pred gori navedenimi naslovi razprav polenil, češ, to ni zame, ni imel od branja letošnjega Zbornika haska, ki bi ga lahko imel. Kk

Nedelja slovenskega verskega tiska

Verska revija „Duhovno življenje“, ki iz meseca v mesec že dolga leta spremlja življenje in delo naših rojakov, je preteklo nedeljo, kot je že tradicionalno, organizirala družabno prireditev, ki naj gmočno pripomore k čim boljšemu slovenskemu verskemu tisku, pa tudi rojake osvešča in jih seznaja prav o pomenu tega tiska za našo versko, narodno in ideološko stanovitnost.

Prireditev je bila v nedeljo 27. januarja na prostorih Slovenske pristave v Castelarju. Spored se je začel s sveto mašo, katero je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev za Argentino, msgr. Anton Orehar, za žive in rajne dobrotnike revije. Med sveto mašo je v nagovoru med drugim poudarjal sledeče misli:

Ena največjih nesreč sedanjih dni je idejna nejasnost v svetu, tudi med katoličani; nevarno je tudi za nas, ki smo šli skozi idejno očiščevanje.

Cerkev ima ob ustanovitvi veliko nalogo učiti resnico. Opravlja jo po pridiganju in v modernem času posebej po tisku, za katerega je Pavel VI. rekel: „Kristjani morajo svoje delovanje razširiti na področju javnega obveščanja, ki je nujno povezano s širjenjem božje besede.“

Dan slovenskega tiska v Argentini ob prireditvi DŽ spomni na dolžnosti tiste, ki pišejo in berejo. Tisk mora oznanjati resnico, katero mora temeljito spoznati, preveriti in dostojno povedati. Uredniki morajo zbirati strokovnjake za vprašanja, ker nestrokovnjak resnico le zamaže. Ohraniti morajo pisatelji pravilo ljubezni, varovaje se vsake osebne žalitve. V učenju biti konkretni, neizprosnosti.

Čitatelji morajo resnico iskati, zato naj sprejmejo časopis, tisk in v njem utemeljeno resnico s spoštovanjem. Vse delo naj spremljajo, z uvidevanjem in simpatijo. Naročijo in plačajo naj tiska no besedo, da se more tisk vzdrževati. Pozitivno učenje priti veliki nevarnosti marksizma, ki udara tudi v Argentino in je usodno tudi za mlade ljudi slovenskih družin. V tem položaju naj najprej dorasli pridejo do jasnosti, da ne omahnejo v hojo in potem skrbijo za mladino.

Po sveti maši pa pred popoldanskim družabnim delom, so rojaki posedli ob mizah, kjer jim je bilo na razpolago okusno kosilo.

Zavest rojakov o važnosti našega tiska je gotovo dokazala udeležba, ki je bila razveseljiva. Veliko številno Slovenec iz bližnjih in daljnih krajev je prihitelo, da v veselju in zabavi podpro revijo in njeno poslanstvo. Velik srečlov z nad petsto dobitki, nagradno žrebanje za naročnike, in drugo žrebanje za otroke, ki so pisali v „Božje stezice“, se je vrstilo, medtem ko so prihajali še vedno novi obiskovalci, in dali pečat množične udeležbe prireditvi, ki se je razvijala prav do večernih ur.

Pri nagradnem žrebanju naročnikov,

Mirko Kunčič

so bili izžrebani: g. Maks Ovčjak, Mendoz, ga. Marija Malavašič, Ramos Mejia, ga. Sonja Bavdaž, Avstrija, g. Janez Rozman, Castelar, g. Franc Vester, Ramos Mejia, g. Ferdo Martinčič, Kanada, s. Ada Prijatelj, Formosa, s. Silvestra Hanžel, Paragvaj, g.

SLOVENCI V ARGENTINI

OSEBNE NOVICE

Nova slovenska diplomanta: Franc Fajfar iz Villa Ballester je na državni buenosaireski ekonomski fakulteti diplomiral prejšnji mesec in dobil naslov „contador publico“.

Gđs. Anka Aljančič je v decembru končala študije na farmaceutski fakulteti buenosaireske univerze.

Cestitkam znancev in prijateljev se pridružuje tudi Svobodna Slovenija!

Redovne obljube.

Sestra Marija Ana Komar je 24 t. m. v centralni hiši Hčera Marije Pomočnice (salezijank) na Almagro naredila večne redovne obljube. Želimo ji, da bi jo božja pomoč in dobrota spremljala v poklicu žrtev in odpovedi.

DR. FRANČKU MACJUSU V SLOVO

Osem let je z močno voljo premagoval posledice mrtvouda in razen zadnje čase kljuboval težavam bolezni in sodeloval tako v okviru Slovenske Demokratske stranke, kakor pri Sokolu. Od mladosti do smrti je ostal

zvest svoji domovini in Jugoslaviji ter se kot član Jugoslovanske narodne stranke in kot načelnik mariborske župe Sokola boril proti nemškutarjem in komunistom.

Rodil se je 7. januarja leta 1905. v Trstu, kjer je obiskoval Ciril-Metodovo slovensko osnovno šolo. Oče je bil državni uradnik in so ga Italijani po prevzetu Trsta vrgli iz službe. Vsa družina je zbežala v Jugoslavijo in se naselila v Mariboru.

Franček je v letih dorasčanja pokazal svojo narodno zavednost in idealizem, s tem da se je pridružil borcem generala Maistra za Koroško.

Srednjo šolo je dovršil v Mariboru in nato visoko ekonomsko šolo v Zagrebu. Med tem je nastopil kot uradnik službo v mariborski Mestni hranilnici, ki ga je pozneje imenovala za ravnatelja rudnika v Peklenici. Med službovanjem je naredil doktorat ekonomskih ved v Italiji in kasneje, po končani vojni doktorat političnih ved v Rimu.

Kot načelnik mariborskega Sokola se je posvetil telesni vzgoji mladine. Ko so se pred vojno komunistični infiltriranci hoteli polastiti mariborskega Sokola, je s svojim trdnim nastopom in govorom odločno vplival na izid obnege zbor, po katerem so bili komunisti (med drugim Apih, Dekleva) izločeni.

Proti Nemcem se je izpostavil z govorom na protinemskem zborovanju v Mariboru dan pred vkorakanjem Nemcev v Jugoslavijo. Pred nemškimi valom je hotel oditi proti jugu. Prišel do Črnomlja in se moral vrniti. Nekaj časa se je skrival pred Gestapo, ki ga je iskala, dokler mu ni uspelo umakniti se v Ljubljano.

Tam se je takoj pridružil ilegalni organizaciji odpora proti okupatorju, in proti OF. Tako je spet prišel v konflikt

Lojze Oblak, Castelar in g. Milan Magister, Ramos Mejia.

Med otroci pa, ki so v letu 1973 pisali v Božje stezice, so bili izžrebani: Tonček Koželnik, Janez Jereb, Mirjam Oblak, Kristina Lazar, Mirko Fale, Janika Omahna, Jože Vombergar, Metka Kahne, Andrej Peršuh in Adrijana Selan.

s komunisti, ki so ga Italijanom denuncirali kot vodjo odpora proti njim. Bil je v zaporu, dolgo časa v samici in pred sodiščem. Prva razprava se ni zaključila, na drugi, že po padcu Mussolinija, pa je bil oproščen.

Po nemški zasedbi Ljubljane je odšel v Rim in se kljub nevarnosti s strani Nemcev še vrnil, da reši iz zapora prijatelja H. M.

Kot član in funkcionar Jugoslovanske narodne stranke je bil v emigraciji soustanovitelj Slovenske demokratske stranke in deloval ves čas kot član izvršnega odbora. SDS ga je leta 1964 delegirala v NO, v katerem je po smrti dr. Jelencja prevzel mesto podpredsednika. V Argentini je tudi nadaljeval delo v Sokolu in kot starosta osrednjega odbora jugoslovanskega Sokola v zamejstvu vzdrževal enotnost organizacije.

Z dr. Macjusom izgubljam pomembno osebnost in odločnega narodnega delavca.

EMIL SAVELLI — umrl

Iz Brazilije je pretekli teden prišlo telegrafsko sporočilo, da je 22. januarja na svojem domu v Resendah umrl komaj 55 let star g. Emil Savelli.

Pokojni je bil najmlajši od treh bra-

tov in je sedaj tudi on sledil v več-

nost bratu-duhovniku Vilko, ki ga je

rdeče „ljudsko sodišče“ v Črnomlju leta

1948 obsodilo na smrt.

Iz verne, krščanske družine je že v

zgodnji mladosti začel delovati v pro-

svetnih in kulturnih organizacijah ter

je kot srednješolec bil duša pevskega in

glasbenega dela med našimi dijaki na

celjski gimnaziji. Po maturi je po eno-

letnem tečaju nastopil službo v ljublan-

ski Poštni hranilnici, kjer je ostal vse

do začetka druge svetovne vojne, ko je

bil kot rezervni podporočnik mobiliziran

in nato po krajšem ujetništvu izpuščen.

Ob vrnitvi v Ljubljano in v službo se

je takoj postavil na stran onih, ki so bili

proti „osvobodilnim“ geslom takrat že

močno delujoče levice, a je bil kmalu

interniran v italijanskem taborišču Go-

nars; tudi tam je vodil odločno borbo

kot bivši jugoslovanski rezervni oficir

proti komunistom, ki so tudi med inter-

niacijo že krepko delovali.

Ko je prišel iz internacije nazaj v

Ljubljano, je med prvimi vstopil v pro-

tekomunistične vojaške formacije in se

je v njih in Vaških stražah neustrašeno

boril vse do italijanske kapitulacije.

ko je z ustanovitvijo slovenskega domo-

branstva vstopil v njegove vrste kot

nadporočnik. Med svojimi podrejenimi

in nadrejenimi je bil zaradi vedrega

značaja pa zaradi neustrašenosti in odlo-

čnosti povsod priljubljen. Pozneje je

prestopil v vrste primorskih domobran-

cev in bil nazadnje poveljnik težke čete

v Ajdovščini. Leta 1944 se je v Ljublja-

ni poročil z učiteljico Slavko iz znane

ljubljanske družine Cafuta.

(Dalje na 4. str.)

V vrtu na smrt obsojenih

Anica! Slovenka iz Ljubljane. Bil je uradnik tvoj princ in ti si bila njegova princeska v Milčinskem igri na odru. Če bi mogli verjeti Milčinskemu, te je samo čevlji žulil. O, pa so te žulila tudi pljučali. Pretnosti čevlji sezuješ, ranjenih pljuče ne moreš sežuti. Ko si odhajala iz zdravilišča, si se s topo odpovedjo v očeh poslovila od uradnika in rekla:

„Nikoli več ne bom igrala prince-ske.“

„Zakaj ne?“ se je gorko pozanimal. „Zato, ker bom odigrala na odru samo eno vlogo še.“

„In ta bo?“

„Mirlic na mrtvaškem odru...“ se je kar vdano utrgalo iz nje.

In koliko drugih obrazov, možkih in ženskih, tavajočim sencam podobnih, še roma mimo — in vsak skriva v sebi svojo tragedijo in svojo osebno bolečino...

2.

Zivljenje v zdravilišču se je kar čez noč preekrenilo.

Nekada dne se je pripeljal srbski zdravnik dr. Savič. Trdili so, da je sam tuberkulozen, zato so ga vpisali v seznam bolnikov. To je bilo v tistih usodnih časih, ko se je politika v Belgradu

2

natelj ves razburjen zakričal in planil na cesto.

Kaj to pomeni?“ se je vznemiril uradnik. Slutnja nečesa hudega, podlega ga je obšla...

Dr. Štampar je vstopil, novi ravnatelj pa se mu je klanjal od spredaj in zadaj. Razumljivo: vedel je, da se za hrbtna zanka ne pripravlja njemu, ampak nekomu drugemu... Skrbno je zaprl vrata svoje pisarne za seboj.

In potem so kot na skrivno znamenje začeli prihajati velesrbsko usmerjeni študenti in študentke, ki jim je gotovo našlo iz spomina, da so se prišli v Topoljšico zdraviti in ne politizirati. Vendar so med njimi manjkali nekateri, ki se niso hoteli priključiti zaroti.

„Preiskava! Zasliševanje prič, ki hočejo odstaviti dr. Drobniča in na njegovo mesto postaviti dr. Saviča!“ je uradniku preblislilo možgane. V gnevu je izpljunil, kar mu je grenkega tičalo v grlu. „Torej takšna je uradna preiskava! Peklensko enostranska. Niti enega Slovenca, niti enega Hrvata niso povabili za pričo.“

V sveti jezi je planil s stola in storil nekaj, kar po uradnih predpisih ne bi smel storiti: kratkomalo je zapustil pisarno in odhitel navkreber k paviljonu, kjer so bili slovenski in hrvaški bolniki. Hlastno jim je začel razlagati, kaj se dogaja v ravnateljevi pisarni. Da ste jih videli, kako ogorčeno so planili pokonci! (Dalje na 4. str.)

SLOVENC V ARGENTINI

(Nad. s 3. str.)

Po končani vojni je bil z ženo kot begunec v taborišču Eboli, nato pa je iz Nemčije emigriral v Brazilijo, kjer se je začel pravi križev pot zanj in ženo. Bolezni, pomanjkanje, brezposelnost, izrabljanje, pa mali otroci, ki so večali število družinskih članov, niso uklonili njegove trdne volje. Skupaj s pridno ženo sta premagovala zapreke, položila vse potrebne izpite pred brazilskimi oblastmi in si pridobila pravico poučevanja na tamkajšnjih srednjih šolah. Otroci so vsi študirali; najstarejša Rožica je na univerzi v Rio de Janeiro diplomirala pred leti za profesorico tujih jezikov, sin Alojzij je metalurški inženir, najmlajši končuje srednjo šolo. S pridnostjo in vztrajnostjo — tudi po 10 in več ur šole dnevno — sta z ženo lahko postavila lasten dom v Resendah, medtem ko sta do nedavnega službovala v velikem industrijskem centru v Volta Redonda, blizu Rio de Janeiro, kjer je pokojni Emil bil profesor matematike na tehnični šoli. Na tej je tudi organiziral študentovsko godbo na pihala za

katero je sam pripravljaval skladbe in pri tekmovanjih odnesel častna mesta in priznanja.

Pred dvema letoma se je pokojni moral podvreči težki operaciji na srečo. Ta je uspela in vsa poročila so vedno potrjevala njegovo dobro zdravstveno stanje. Medtem se je tudi upokojil in se preselil na svoj dom v Resende, od koder ga je Bog sedaj poklical k sebi. Pokojni zapušča ženo gospo Slavko, hčerki prof. Rožico por. Braga in Taimo por. Starman, sinova ing. Alojzija in Emila ter v Buenos Airesu brata dr. Julija.

Naj mu bo Bog pravičen Sodnik in Plačnik.

SAN MARTIN

Nova določila o Vzajemnem podpornem skladu.

Vzajemni podporni sklad je važna socialna ustanova Slovenskega doma v San Martinu, ki daje v primeru smrti posmrtnine oz. posmrtninske podpore. Na zadnjem obnem zboru doma so bile skle-

PRVA NAGRADNA KRIZANKA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11				12	13		14		
15			16			17	18		
19		20				21		22	
	23						24		
25	26				27		28		
29			30		31				
	32			33	34		35		
36			37		38		39		40
41		42				43		44	
45					46				

VODORAVNO: 1) Transport. 6) Tepež. 11) Oviye moko krpo. 12) Ko, če. 14) Športna igra na konjih. 15) Gozd. 16) Ime meseca. 18) Lesena posoda. 19) Osebn. zaimek. 20) Priimek slovenskega pisatelja. 22) Predlog. 23) Ki nima nadstropij. 25) Umil. 27) Ki mu ni enakega. 29) Karaš. 31) Vsota. 32) Vrsta pesnitve. 33) Poseduje. 35) Mutast. 36) Postajajo rdeči. 37) Čevljarska nit. 39) Vprašalni veznik. 41) Ljudska pritrtilnica. 42) Beneški čoln. 44) Izraz pri kartanju. 45) Italijansko pristanišče ob Jadranu. 46) Zabavljica, godrnjač.

NAVPIČNO: 1) Kos zemlje in morju, ki je povezan s celino. 2) Iz rži. 3) Reka v Zahodni Nemčiji. 4) Zna. 5) Zgrajen. 6) Zmanjkati. 7) Junaška pesem. 8) Struja. 9) Zagon. 10) Podložnik. 13) Žensko oblačilo. 16) Hunska poglavar. 17) Ki trpi lakoto. 20) Sled potu na obličju. 21) Točen, običajen. 23) Dela predvilo. 24) Me ni. 26) Dan proti plačilu. 28) Bržkone, morda. 30) Prostrana. 31) Zahod. 34) Čebelji proizvod. 36) Oksidirano železo. 37) Ukrajinska reka. 38) Angleško lahko pivo. 40) Mrtva stvar. 42) Vzhodna namizna igra. 43) Plo-skovna mera.

Med vsemi pravnimi rešitvami, ki bodo poslane do vključno 28. februarja 1974 na naslov: V SLOGI JE MOČ, Bm. Mitre 97, Ramos Mejia, bo izžrebana nagrada: hranilna knjižica SLOGE z vpisanim zneskom \$ 100.— (deset tisoč starih pesov). Med vsemi pravnimi rešitvami vseh križank, ki se bodo mesečno letos priobčale, bomo pa izžrebali ob koncu leta še posebno lepo nagrado.

Na delo tedaj in če sam česa ne ugeneš, vprašaj prijatelja, kajti SLOGI JE MOČ!

V VRTU NA SMRT OBSOJENIH

(Nad. s 3. str.)

„Stranota!“ so kričali Slovenci in Slovenke.

„Izdajice!“ so kričali Hrvatje in Hrvatice.

In potem se je za uradnikom uvrstila gosta truma „upornikov“ in odkorakala k upravnemu posloppju.

Uradnik je pogumno potrkal na vrata ravnateljve pisarne, jih odprl in zaklical:

„Nove priče!“

Mučna tišina je ob tem klicu zavladala v notranjščini. Šele čez nekaj časa je osorno joknilo iz nje:

„Še tega je bilo treba. Naj vstopijo!“

Kaj bi še pripovedoval. Uradna preiskava je izvenela v komedijo. Bilo je mnogo več prič, ki so izpovedale v prilog dr. Drobnič, a vse to ni zaleglo. Zmagal je dr. Savič — dr. Drobnič pa je moral iti... Ostal je neizbrisan zapisan v srcih slovenskih in hrvatskih pacientov pa tudi — bodimo pravični — nekaterih srbskih. Pozneje je postal šef Okrožnega urada v Ljubljani. Skromnemu uradniku je bil vse življenje hvaležen za dobro delo, ki ga je storil zanj, čeprav — zaman...

Ko je dr. Štampar stopil iz ravnateljve pisarne, se je ustavil pred uradnikom, ga srepo premeril od vrha do tal in zarohnel:

„Slušajte, vi mladi gospodin! Poslej vam je prepovedano, da bi še kdaj privatno govorili s pacienti in jim prirejali

kake komedije. Govoriti smete z njimi samo službeno tu v pisarni, če si nečete naprtiti kakih posledic. Vaš šef bo zdaj zdravnik dr. Savič. Ste razumeli?“

Uradnik je nemo pokimal in malo-dušno sklonil glavo.

Komaj je avto s predstavnikom zdravstvenega ministrstva oddrdal, je uradnik stopil v ravnateljstvo pisarno.

„Kaj hočete?“ se je razkličeno zadržal ravnatelj. „Nahujskali ste Slovence in Hrvatce, da so pričali za doktorja Drobniča. Takšna nesramnost!“

„Naj bo kakorkoli že, gospod ravnatelj — odhajam.“

„Kam odhajate?“ je ostrmel.

„Proč. Nočem biti pičček v kletki.“

„Prav, ampak do novega leta morata ostati,“ je hladno pripomnil.

3.

„Zadnji dnevi mi teko,“ je uradnik belno čustvoval. „In niti posloviti se ne bom smel od svojih prijateljev...“

Nekega dne je prišel v pisarno srbski bolnik, ki ni bil več mlad, še manj pa razborit.

„To je podlost,“ je žolčno stisnil iz sebe.

„Kaj je podlost?“ ga je uradnik osuplo vprašal.

Gonja proti dr. Drobnič,“ je pojasnil. „Jaz sem Srb, nisem pa šovinist. Dr. Drobnič je izvrsten zdravnik, pa naj bo stokrat Slovenec.“

Uradnik mu je gorko stisnil desnico: „Hvala vam.“

(Dalje)

ZADEVA POSTAJA ZANIMIVA...

Prejšnji teden smo objavili pogoje za fotografski natečaj.

Ta teden je v Svobodni Sloveniji priobčena prva nagradna križanka.

Prihodnji teden bo razpis tekmovanja za najmlajše športnike.

In še veliko drugih presenečenj in zanimivosti nas čaka letos, kajti to so rezultati naše zavesti, da:

V SLOGI JE MOČ!

njene nekatere spremembe pravilnika tega sklada. Posmrtnina, ki se izplača ob smrti člana ali članice, se je zvišala od sedanjih 1000 pesov na 1500 pesov (ali 150.000 starih pesov). Zato pa se je letni prispevek za člana ali članico zvišal od sedanjih 20 na 30 novih pesov. Prispevek mora član sam plačati do 31. marca.

Člani Vzajemnega podpornega člana so lahko vsi člani Slovenskega doma v San Martinu, dalje so lahko članice tudi žene rednih članov, čeprav niso članice doma. Tudi otroci člana so lahko člani tega sklada na način, da se na ime najstarejšega otroka plača en letni prispevek in s tem so zavarovani vsi otroci, ki še nimajo 18 let. Ostale podrobnosti obsega pravilnik, ki je vsem članom doma na razpolago. Sklad vodi gg. Rudolf Ribnikar, Telič Rafael in Jože Zierler.

Prenovitev prostorov v Slovenskem domu

V Slovenskem domu v San Martinu prenavljajo prve tri sobe pri vzhodu. Odstranjena so bila že trila lesena tla in bodo zamenjana z granitnimi ploščicami. Stene v vseh treh sobah pa bodo obložene z lesom, kar bo dalo sobam bolj domač izgled.

Ob tej priložnosti poročamo, da so bili na obnem zboru doma, katerega poročilo je bilo objavljeno v tretji številki Svobodne Slovenije, izvoljeni tudi namestniki odborikov in sicer: Gabrijel Petkovšek, Anton Avgustin, Mirko Zbogar in Lojze Strle.

Od vsepovsod

Vikendi na prodaj. Novica bi ne bila nič nenavadna, če bi to ne bilo v komunistični „Demokratski nemški republiki“. Vlada je izdala odredbo, po kateri bodo prodali — seveda „predvsem delavcem in družinam z več otroki“ večje in manjše vile in vikende, ki so jih po vojni zasegli in predali „družbeni lasti“. Namen ukrepa pa je — izboljšati stanovanjske pogoje poleg tega pa še „povečati možnosti oddiha državljanom.“

„Svoboda besede“. V teh dneh je dosti novic o napadih v sovjetskem tisku na Solženicina ob izidu njegove najnovejše knjige „Arhipielag Gulag“, ki je izšla v Parizu in je avtobiografskega značaja. Najbolj značilna pa je izjava Sergeja Smirnova, dobitnika Leninove nagrade za literaturo 1965, ki jo je dal ob prihodu v Veracruz v Mehiki ob turističnem križarjenju „sovjetske ladje „Ivan Franko“. Smirnov je rekel, da je Solženicin „političen zmešanec“, nato pa je zatrdil, da je v „Sovjetski zvezi popolna svoboda pisanja in izražanja misli, toda logično ni mogoče trpeti napadov proti socialističnemu režimu, ker pač ruši njegovo strukturo.“ V tej knjigi Solženicin opisuje življenje v sovjetskih kazenskih taboriščih, v katerih je sam preživel precejšen del svojega življenja.

S čolnom na vesla okoli sveta. Derek King, Peter Bird in Carol Maystone so si izposodili 12. metrov dolgi čoln Britannia II, s katerim nameravajo veslati okoli sveta. Čoln „Britannia II“ je že znan, ker sta z njim John Faifax in Sileya Cook preplula Pacifiški ocean. Britanski veslači so se na pot odpravili v začetku januarja iz Gibraltarja.

„Mona Liza“ gre na sprehod. Slavno Da Vincijevo sliko „Mona Liza“ bodo v marecu razstavili v Tokio. Da pa bi ji temperaturne spremembe in onesnaženje zraka na potovanju ne škodile, so jo spravili v posebno stekleno omaro, visoko tri metre, široka pa dva.

Zbornik Svobodne Slovenije z l. 1971-1972 je po vsebini najbogatejša slovenska knjiga v svetu, po obsegu najobširnejša in tudi najcenejša Zato Zbornik v vsako slovensko družino!

DR. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo in travmatologijo

C. José E. Uriburu 235, Cap. Fed

Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855

Privatni telefon: 628-4188

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 17 do 20

JAVNI NOTAR FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escríbano Público
Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

Po športnem svetu

ZARADI SLABEGA VREMENA — tako malo snega že dolgo niso imeli v Kranski gori — so morali odpovedati alpsko tekmovanje za Pokal Vittranc, ki spada v vrsto tekmovanj z evropsko prvenstvo. Sicer pa niso bili Slovenci edini, ki jim je letošnja čudna zima prekrizala načrte v smučnih tekmovanjih. Poleg nekaterih francoskih prirediteljev se je moral odpovedati tekmam v alpskih disciplinah tudi sosednji Trbiž. V Kranjski gori bi moralo biti tekmovanje 10. in 11. januarja in bi bilo to tekmovanje za svetovni alpski pokal — če seveda ne bo vreme decembra tako zagodlo prirediteljem kot januarja...

JENNY TURELL, 13-letna Avstralka je svetovna rekorderka v plavanju na 1500 metrov s časom 8:50,1. Prejšnja rekorderka je bila Italijanka Novella Calligaris, ki je lani v Beogradu na evropskem prvenstvu progo preplaval v času 8:52,97.

ŠVICARSKI tekmovalci za smuk Collombin je pravi specialist za progo v Garmischu. 6. januarja je na tej zahtevni progi zmagal že tretjič zaporedoma; drugo mesto pa je zasedel Avstrijec Klammer, ki si je nekoliko utrdil položaj v vodstvu za svetovni pokal. V slalomu so slavili zmago domačini z Neureutherjem, italijanski Tirolec Gustav Thon. lanski svetovni prvak, pa je z drugo mestom dobil prve točke v letošnji sezoni.

SVETOVNA PRVAKINJA v alpskih disciplinah, Avstrijka Annemarije Proell, je na tekmovanju v bavarskem Pfrontu

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare

Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

T. E. 69-9503

Argentina

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,

dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj

in Tone Mizerit

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual N° 1.149.713

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1974 za Argentino \$ 105.— (10.500) — pri pošiljanju po pošti \$ 110.— (11.000). ZDA in Kanada 16 USA dol.; za Evropo pa 19 USA dol. za pošiljanje z avionsko pošto. Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 12 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estado Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7212

PORAVNAJTE ZAOSTALO NAROČNINO!

kot prva ženska drvela s povprečno hitrostjo 102,2 km. na uro. Pa tudi v slalomu je dovolj dobra, zasedla je 8. mesto in tako „vozi“ skoraj brez posebne tekmece proti četrti zaporedni zmagi v tekmovanju za svetovni pokal: Zbrala je že 106 točk, na drugem mestu s „samo“ 57 točkami pa je Švicarka Nadigova.

NA ŠAHOVSKEM turnirju v španskem mestu Orense je zasedel prvo mesto Ljubojevič (Jug.), zbral je 9 ½ točk, drugi je bil Torre s 7 ½ in tretji Bonkoe (ZDA).

Zgodi se Tvoja volja...

Vsem, ki ste ga poznali sporočam, da je moj dragi brat

Emil Savelli

dne 22. t. m. na svojem domu v Resendah (Brazilija) vzel slovo od svojih dragih.

Priporočam ga v memento.

Dr. Julij Savelli

Prijateljem in znancem naznanjamo, da nas je v torek, 22. januarja 1974 po daljši bolezni v 70. letu starosti za vedno zapustil predragi mož in oče

dr. Franjo Macjus

Njegovo truplo je bilo upepeljeno v krematoriju na Chacariti v četrtek, 24. januarja zjutraj. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so se prišli posloviti od pokojnika, kakor tudi za izraze sožalja in tolažbe.

Živa, roj. Petrovič, žena

Martin, ing. Borivoj in

dr. Rastimir, sinovi

in ostali sorodniki.

Martínez, Chur (Švica), Ljubljana

Narodni odbor za Slovenijo sporoča Slovincem v svetu in domovini, da je 22. t. m. umrl v Buenos Airesu (Martínez) gospod

dr. Franjo Macjus

podpredsednik NO za Slovenijo

Ostal je tudi v najtežjih časih narodno zaveden in dosleden ter neomahljiv v svojih načelih.

Miloš Stare

predsednik NO za Slovenijo

Buenos Aires, 24. januarja 1974

SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA sporoča svojim članom, somišljenikom in prijateljem, da je dne 22. januarja 1974 v Martinezu preminul njen dolgoletni član izvršnega odbora

dr. Franjo Macjus

podpredsednik Narodnega odbora za Slovenijo in

starosta Jugoslovanska Sokola v zamejstvu

Obžalujemo izgubo odločnega in nepopustljivega borca za demokratsko Jugoslavijo izreka SDS vdovi gospej Živi in sinovom iskreno sožalje.

Za Slovensko demokratsko stranko

Feliks Urankar

Buenos Aires, v januarju 1974.